

MONTE VERITÀ

Monte Verità

drama i fem akter

av Christian Lanciai (2000)

(efter Daphne du Maurier)

Personerna:

Harry
Viktor
Anna
en kypare
Rudolf
en betjänt
en sjuksköterska
en gammal bergsbo
hans hustru
byafolk
en värdshusvärd
en bybo
en gäst
värdshusvärdens hustru
värdshusvärdens dotter
en medelålders halvidiot
en pojke
kör av månjungfrur

Handlingen äger rum under första hälften av 1900-talet.

Copyright © Christian Lanciai 2000

Monte Veritá

Akt I scen 1.

En vanlig servering. Lagom mycket folk.

En man sitter vid ett bord och väntar tydligt på någon. Han röker rastlöst.
Så skiner han plötsligt upp, och ett par kommer in i serveringen.

Harry Viktor! Äntligen!

Viktor (*den inträdande mannen*) Harry! Har du väntat länge? (*De hälsar hjärtligt.*)

Harry Och här har vi alltså underverket.

Viktor Tillåt mig presentera min tillkommande, Anna.

Harry (*kysser henne på handen*) Enchanté.

Anna (*till Viktor*) Kan inte din vän vara artig utan att överdriva?

Harry Jag väntade mig inte detta av dig, Viktor. Din blivande gemål är ju en skönhet.

Viktor Jag sa ju att du skulle bli överraskad! Men varför står vi upp när vi kan sitta?

Anna Klok fråga. (*De sätter sig.*)

Viktor Har du redan beställt?

Harry Jag tänkte själv bara dricka te.

Anna Det kan vi väl göra alla tre. Jag behöver inget mera.

Viktor Som du vill, käraste.

Harry (*till en kypare*) Te för oss alla tre, tack.

kyparen Med scones?

Harry (*med en blick mot de andra, som visar sitt gillande*) Ja, tack.

kyparen Kommer genast, herrn.

Viktor Du har tacklat av, Harry. Jag gissar att du stressar för mycket.

Harry Jag är fortfarande ungarl.

Viktor Är det en anklagelse eller ett beklagande?

Harry Du var den sista ungarlen jag hade kvar bland mina vänner, Viktor. Ändå unnar jag dig av hela mitt hjärta en så skön livskamrat som denna.

Viktor Du har inte hört det bästa ännu, Harry. Hon klättrar i berg.

Harry (*förvånad*) Vad?

Anna Överdriv inte, Viktor. Jag klättrar inte. Men jag råkar vara född och uppväxt bland bergen.

Harry Så på din smekmånad tar du henne med upp i bergen?

Viktor Ja. Följer du med?

Harry Vad är hennes handikapp?

Viktor Detta är inte golf, Harry. (*till Anna*) Harry är min äldsta vän. Vi har alltid följt varandra, och våra öden beseglades när vi båda fick smak för att klättra i berg.

Anna Fortsätt gärna med det om ni vill, pojkar, men jag klättrar inte.

Viktor Men du blev ju danad för bergen, Anna. Du har dem i blodet och själen. Du växte upp inför oöverskådliga höjder och tog dem som ingenting.

Anna Det är inte det att jag är rädd. Jag har bara en sådan respekt för bergen. De kräver allt. Därför uppsöker jag dem inte frivilligt utan låter dem vara ouppnåeliga i fred.

Harry En sund naturlig instinkt. Hon känner bergen, Viktor. Hon vet vad de handlar om. Du har funnit dig en värdig hustru och kollega.

Viktor (*medan han håller hennes hand*) Du måste vara med på vårt bröllop, Harry. Du måste vara min marskalk.

Harry Gärna det, om det passar. Klättrar vi i berg sedan?

Viktor Jag tänkte just föreslå Schweiz.
Harry Jungfrau eller Matterhorn?
Anna Varför inte Himalaya genast? Bergen i Schweiz är så låga.
Viktor Du driver med oss, Anna.
Anna Naturligtvis. Varför inte Wales eller Skottland? Berg som berg. De är likadana överallt.
kyparen (*kommer in*) Ert te, mitt herrskap.
Harry Äntligen! (*teet serveras*)
Viktor Du får bestämma, Anna. Välj vilka berg i världen du vill. Men Harry här måste kunna följa med dit.
Anna Då väljer jag Monte Veritá.
Harry Monte Veritá? Vad är det för ett berg?
Anna Jag har bara hört talas om det. Det skall vara något mystiskt berg i söder.
Viktor Du har avgjort saken, Anna! Det blir Monte Veritá!
Harry Det betyder 'Sanningens berg'. Vad vet du om det bergets sanning, Anna?
Anna Ingenting. Därför är jag nyfiken.
Harry Det låter som ett spännande projekt.
Viktor Mysterier är till för att lösas så att de inte är mystiska längre.
Anna Eller också fördjupas deras mysterium. Antingen eller.
Viktor Prat! Det finns inga mysterier. Allt har sin förklaring.
Harry Men mysterier förblir mystiska tills de får sin förklaring.
Viktor Självklart.
Anna Men allt är inte förklarligt.
Harry Och tack och lov för det. Men säg nu äntligen när ert bröllop blir.
Viktor Vi tänkte oss ganska snart, om tre månader.
Harry Alltså i maj, den bästa bröllopsmånaden.
Viktor Varför inte?
Harry Om bara Anna ställer upp ställer jag upp.
Anna Menar du på bröllopet eller för Monte Veritá?
Harry Båda.
Anna Bra, Harry. Du är vår man.
Harry Drick nu ert te medan det är varmt.
Viktor Hur är det de säger? Låt oss skörda medan järnet är varmt.
Anna Nej, Viktor. Du har det alldeles om bakfoten. Man ska smida medan säden är mogen.
Viktor Så var det.
Harry Ni blir ett bra äkta par.
Viktor Låt oss gå till en bar härifrån. Vi har ju något att fira!
Harry Skål så länge!
Anna Skål!
Viktor Skål!

(*De slår ihop sina koppar och skålar i dem så länge under glatt humör.*)

Rudolf (*inkommer*) Viktor! Och Harry! Vilken överraskning!

Viktor (*reser sig*) Nej, men det är ju Rudolf! (*hälsar hjärtligt*)

Rudolf Och vem är er vackra dam?

Harry Hon är Viktors vackra dam, Rudolf. Jag är bara ett bihang.

Anna Som dock är omistligt för oss båda.

Rudolf Stör jag i några viktiga angelägenheter?

Harry Det har du redan gjort.

Viktor Inte alls, Rudolf! Slå dig ner! Vi hade redan avhandlat alla allvarliga angelägenheter i världen. Nu återstår bara de roliga.
Rudolf Och ni dricker te.
Viktor Vi tänkte just förflytta oss till en bar.
Rudolf Varför sa ni inte det genast? Kom! Låt oss lämna det här menageriet. Jag bjuder! (*reser sig. Alla går under glättig stämning.*)

Scen 2. Ett trevligt ombonat hem med trivsamt brasa i öppen spis.
Viktor, Anna och Harry vid middagen, väl klädda.

Harry Tack för en underbar middag.
Viktor Allt är Annas förtjänst.
Anna Vad tycker du om vårt hem?
Harry Kunde inte ha varit bättre.
Anna Det är Viktor's familjehotell. Det har ärvts genom generationer.
Harry Men jag tycker mig märka att du har gjort om en del, Anna.
Anna En hel del.
Viktor Anna är så spartansk i smaken. Hon vill ha allting enkelt och fundamentalt. Därför har hon nästan inga möbler alls i sitt eget rum.
Harry Det var det jag tyckte mig märka.
Anna Men annars är det inga förändringar.
Harry Hur länge har ni varit gifta nu? Sex månader?
Viktor Fem och en halv. Och vi är fortfarande lyckliga.
Harry Ja, det förefaller vara det perfekta äktenskapet. Så det blir väl snart dags för dig att få arvingar, Viktor.
Viktor Vi har all tid i världen. Sådant skall man inte skynda med, eller hur, Anna? Naturen får själv bestämma sin egen takt. Det är säkrast så.
Harry Ja, det är väl så, Viktor. Själv har jag ingen erfarenhet.
Anna Hoppas du får en dag, Harry.
Harry Jag föredrar att vara den sista ungen så länge det går.
Viktor Klokt beslut, Harry. (*betjanten in. Han talar tyst med Viktor.*) Ursäkta mig, mina vänner. Jag har telefonsamtal i biblioteket. Från min far. (*går*)
Anna Har Viktor berättat något om vår smekmånad?
Harry Nej, ingenting.
Anna Då får han göra det sedan.
Harry Var den lyckad?
Anna På alla sätt.
Harry Vart begav ni er sista slutligen?
Anna Viktor ville nödvändigt ha mig med upp i bergen. Han fick skylla sig själv.
Harry Vad hände?
Anna Han får berätta själv.
Harry Vad jag kan förstå har du en ganska mystisk inställning till bergen.
Anna Jag har en oerhörd respekt för dem. Det har inte Viktor.
Harry Du om någon borde ju veta vad bergen handlar om, som fötts ibland dem.
Anna Du klättrar ju också i berg, Harry?
Harry Ja, jag har en passion för dem.
Anna Jag tror att vi båda är ute efter samma sak.
Harry Vad då?
Anna Det trodde jag du visste.

Viktor (kommer in igen) Min far ringer alltid i det mest olämpliga tänkbara ögonblick för att diskutera sina senaste krämpor. Ändå är ingen kärnsundare än han.

Anna Du har inte berättat om vår bröllopsresa, Viktor.

Viktor Har jag verkligen glömt att berätta om det? Jag fick henne med mig till slut, Harry. Upp för berget.

Harry (till Anna) Var det farligt?

Viktor Farligt? Hon bara försvann! Hon lämnade mig efter på nolltid! Jag fattar inte vart hon tog vägen. Vart tog du vägen, Anna?

Anna Har du glömt att vi fick oväder? Jag blev tvungen att ta skydd i en klyfta.

Viktor Ja, ett satans oväder fick vi, och där fick jag stå ensam och huttra hela natten! När jag lyckades ta mig ner klockan fem på morgonen var jag lika stel och kall som en djupfryst mammut!

Harry (till Anna) Och hur klarade du dig?

Viktor Hon var inte våt ens en gång! Hon varken frös eller klagade! Hon kom ner som ingenting, som om hon fötts bland molnen!

Harry Är alla bergsflickor sådana?

Anna Nej. De flesta håller sig borta från bergen.

Harry Av respekt?

Anna Av medvetenhet om riskerna.

Viktor Där hör du, Harry! Vi har fått tidernas stenbocksflicka till vårt förfogande! Så nu tänkte vi verkligen pröva på Monte Veritá nästa gång.

Harry Monte Veritá? Det mystiska berget som aldrig bestigits eller som ingen bestigare kommit ned från?

Anna Ja. Viktor vill pröva det.

Viktor Följer du med oss, Harry? Tre är bättre än två.

Harry Vill du, Anna?

Anna Det finns legender om ett kloster nära toppen. Jag är nyfiken på att se om det finns.

Harry Då hänger jag med.

Viktor Bravo, Harry! Jag visste vi kunde lita på dig som sportsman!

Anna Så får vi kanske se vad vi båda är ute efter.

Harry Jag är intresserad av att se vad du är ute efter, Anna.

Anna Det är jag också.

Viktor Skål, alltså! En för alla, och alla för en!

Anna Du är vår expeditionsledare, Viktor.

Harry Och jag är trossen.

Anna Vad är då jag?

Viktor (föreslår) Galjonsfiguren? (*De skrattar och dricker.*)

Harry När tänkte ni fara?

Viktor Nu i sommar.

Harry Jag är rädd att jag då är i Amerika.

Viktor Kan du inte uppskjuta det?

Harry Jag är rädd att det är omöjligt. Jag beklagar.

Anna Så tråkigt.

Harry Men jag är säkert den sämsta bergsbestigaren av oss tre. Ni klarar er säkert utan mig.

Viktor Det är klart att vi klarar oss utan dig, men det hade varit fan så mycket roligare och säkrare att ha dig med också.

Harry Jag beklagar. Men jag önskar er verkligen lycka till.

Anna Tack, Harry. Vi ses en annan gång på ett annat berg.

Harry Kanske det.
Viktor Hur som helst, Harry, det är roligt att ha dig här. Skål!
(De skålar och dricker, men Anna smuttar knappt och tittar drömskt bortåt.)
Harry Vad är det, Anna?
Anna Det är fullmåne i natt.
Harry Vad händer då? Blir du vampyr eller varulv?
Viktor Hon blir bara orolig. Hon kan inte sova utan måste gå ut och gå mitt i natten, vanligen barfota.
Harry Blir hon inte förkyld då?
Viktor Hon blir aldrig förkyld. Hon är ju bergsflicka.
Anna Ursäkta mig, mina vänner. Jag måste ut och gå litet. *(går)*
Viktor Där ser du.
Harry En riktig bergsflicka. Vem vet hur högt hon kan gå?
Viktor Det får vi kanske se på Monte Veritá. Synd att du inte kan vara med.
Harry Ja. Men nästa gång, Viktor. *(höjer sitt glas)*
Viktor Nästa gång! *(de skålar förtroligt.)*
(Anna syns i sitt nattlinne i fullmånens sken uppe på en balkong – barfota.)

Akt II scen 1.

Samma ställe som akt I scen 1.

Harry ensam vid samma bord, läser en tidning. Rudolf kommer in.

Rudolf Harry!
Harry Rudolf! Slå dig ner!
Rudolf Välkommen tillbaka! Hur var Amerika?
Harry Jobbigt som vanligt. Man blir aldrig färdig med New York.
Rudolf Ja, jag vet. Karriären är som en narkomani. Man måste bara ha mer hela tiden.
Harry I New York är syndromet som värst.
Rudolf Jag vet. Jag beklagar ditt öde.
Harry Jag också. Men vet du något om Viktor? Jag har inte hört ifrån honom sen innan de reste.
Rudolf Då har du inte hört den sorgliga nyheten.
Harry Vad har hänt?
Rudolf Hans hustru har lämnat honom.
Harry Varför det?
Rudolf Ingen vet. Han sitter ensam och isolerad på ett sjukhus, och ingen kan få ett ord ur honom.
Harry Det var det värsta! Då måste man ju besöka honom!
Rudolf Kanske du kan hjälpa honom.
Harry Och var är Anna?
Rudolf Ingen vet.
Harry Har hon inte kommit tillbaka?
Rudolf Ingen vet. *(menande)* Jag trodde kanske att du visste...
Harry Jag lovar dig, Rudolf, jag är lika okunnig om något av allt detta som du. Jag skulle ha följt med dem på deras expedition till Monte Veritá...
Rudolf Vad sa du att det hette?
Harry Monte Veritá.
Rudolf Sanningens berg. Ett sådant berg finns inte.

Harry Jo, det finns.
Rudolf I så fall var det kanske där deras äktenskap sprack. Lycka till, Harry. Jag måste vidare.
Harry Vilket sjukhus?
Rudolf Sankt Lazarus, avdelning 49.
Harry Tack, Rudolf.
Rudolf Vi ses. Hej. (*går*)
Harry Jag skulle aldrig ha låtit dem vara ensamma. (*avslutar skyndsamt sitt te och bryter upp.*)

Scen 2. På sjukhuset.

Harry Kan jag få träffa Viktor?
sköterskan Han tar inte emot besök.
Harry Han måste veta vem jag är. (*skriver några ord på ett visitkort.*) Ge det här till honom. (*Sköterskan tar kortet och går.*)
 Viktor, vad har du nu ställt till med? Har du skrämt bort henne? Vad hände på det där förbannade sanningsberget? Hon varnade dig ju för att nalkas det! (*Sköterskan kommer tillbaka.*)
sköterskan Den här vägen.
 (*Harry släpps in. Han visas till ett kliniskt rum. Där sitter Viktor apatisk som ett paket.*)
 Jag lämnar er ensamma. (*går*)
Harry Viktor, din gamle olycksfågeln! Känner du igen mig?
Viktor Hon har lämnat mig, Harry.
Harry Jag vet. jag beklagar. Men du kommer över det, Viktor. Det finns andra.
Viktor Nej, det finns ingen som hon. Hon var fullständigt unik.
Harry Det kommer du att finna nästa vara också. Dessutom tror jag säkert hon kommer tillbaka. Var slarvade du bort henne, Viktor? Stack hon iväg med första bästa skidlärare? Sånt händer i bergen jämt och ständigt.
Viktor Du vet inte hur det är, Harry. Nej, hon kommer aldrig mer tillbaka. Det är inte alls som du tror. Om hon ändå rymt med en annan! Det hade varit så mycket lättare.
Harry Men vad tusan hände, Viktor?
Viktor Hon blev bergtagen.
Harry Bergtagen? Vad tusan menar du?
Viktor Hon blev bergtagen.
Harry Folk blir inte bergtagna. Sånt händer bara i gamla sagor från medeltiden.
Viktor Du tar det så ytligt, Harry! Du ser inte hur djupt det har träffat mig. Hon är inte längre tillgänglig för oss. Hon har svikit oss alla.
Harry Förklara nu vad som hände.
Viktor Det fanns ett kloster där uppe.
Harry På Monte Veritá?
Viktor Ja. En sekt höll till där. Hon sällade sig till dem.
Harry Alltså har hon bara tagit semester. Hon vill gå i kloster en tid. Låt henne göra det. Det är bara hälsosamt. Så kan hon komma tillbaka sen och vara i bättre form än någonsin.
Viktor Du förstår inte. De tog henne.
Harry Tog sekten henne?

Viktor Ja.

Harry Åk tillbaka då och reklamera henne! Ingen har rätt att ta din fru ifrån dig, inte ens en sekt!

Viktor Den här sekten är inte som andra. Det går inte att få kontakt med dem. Ibland utväljer de noviser och intar dem. Men de intagna kommer sedan aldrig mer tillbaka till de dödliga.

Harry Du har fått solsting uppe på berget, Viktor. Det förklarar allting.

Viktor Du kan inte förenkla världens svåraste problem, Harry. Hon blev intagen på livstid för att hon ville det själv.

Harry Det blir skummare och skummare. Du gör mig nyfiken på det där berget.

Viktor Du skulle ha följt med oss. Då kanske hon inte hade gått förlorad för oss....

Harry Affärer är affärer. Du vet hur det är. Men jag föreslår, att så fort du är frisk reser vi tillbaka dit och hämtar henne. Vad sägs om det?

Viktor (sorgset) Det går inte.

Harry Varför inte det?

Viktor Du förstår inte.

Harry Vad är det jag inte förstår?

Viktor Du förstår ingenting.

Harry Berätta då, så att jag förstår något! Du ger mig ju ingen chans! Du bara flummar om sekter och kloster ovan molnen.... Hur ska jag kunna förstå sådana flyktiga dimmor?

Viktor Hur ska jag förklara det för dig?

Harry Berätta precis hur det gick till, så kanske jag förstår.

Viktor Hon förvånade mig alltid. Och när vi gick tillsammans upp i bergen var det som om hon blev en helt annan människa. Hennes fötter fick liksom vingar, och, jag vet att det låter löjligt, men hon liksom upphöjdes till ett högre väsen.

Harry Jag tror jag förstår vad du menar.

Viktor Det förstår du inte alls. Du har inte sett henne i bergen. Så här gick det till. Det var en underbar dag. Det var inte ett moln på himmelen, och det var alldeles stilla. Du vet hur det kan vara i bergen. Jag retades med Anna och bad henne att denna gång inte gå ifrån mig. Hon skrattade – och gick ifrån mig. Hon gick bara lättare ju högre upp hon kom, medan det ju för alla vanliga människor är motsatsen. (Han förlorar sig i minnen.)

Harry (för sig själv) Hon måste ha störtat. Viktor har bara aldrig kunnat accepterat det för sig själv. Chocken blev för svår för honom. Hon är död, och han har aldrig kunnat fatta det.

Viktor Jag vet vad du tänker, men så var det inte. Till slut kom vi upp till en by. Det var ungefär tre timmar nedanför toppen. (Scenen skiftar. Man ser Anna komma fram till byn, bara några enstaka hus med getter och några få getherdar. Oerhört berglandskap runt omkring.)

Byborna märker Anna närma sig och blir skrämnda. De visar tydliga tecken på förskräckelse.)

Anna Jag är inte farlig. Var inte förskräckta. Jag kommer bara från ett annat land.

Viktor (kommer in efter henne, svettande och ansträngd) Äntligen! En by! Vilken tur! (Byborna försvinner. Man hör luckor och reglar som skjuts för och stängs.)

Är de rädda för oss?

Anna Det verkar så. (En gammal gubbe visar sig på väg hem.)

Gubben (tittar ogillande på Anna, vänder sig till Viktor) Vem är hon? Vad vill hon här?

Viktor Det är min hustru. Vi vill er ingenting ont.

Gubben Er hustru? Omöjligt. Ni bara luras.

Viktor Nej, det är sant. Vi är turister. Vi är här på semester. Vi har aldrig varit här förut. Se själv! (*visar sina och Annas händer*) Våra vigselringar!

Gubben Så hon kommer inte från Monte Veritá?

Viktor Absolut inte!

Gubben Vänta litet. (*Han går in i sin hydda. Man hör mumlande diskussioner där inne.*)

Anna Vad tror de om oss egentligen?

Viktor Tydligt det värsta.

Anna Men det var jag som skrämde dem, inte du.

Viktor Ja. Tydligt är det förmildrande omständigheter att du är min hustru.

Gubben (*kommer ut med sin vettskrämda hustru*) Förlåt oss. Ni är välkomna. Så ni är man och hustru från utlandet?

Viktor Ja. Vi kom upp från dalen. Vi är gifta med varandra.

Gubben Vi tror er. (*ropar över byn*) Kusten är klar! De kommer nerifrån! (*Man hör luckor och reglar dras ifrån och öppnas, och folk kommer ut.*) Vi måste vara försiktiga. Vad kan vi göra för er?

Viktor Vi har vandrat hela dagen, och det börjar bli sent. Vore det möjligt för oss att övernatta här? Vi kan sova på golvet. Vi har mat och sovsäckar med oss.

Gubben Och vi har varm getmjölk och läcker getost, som vi gärna vill bjuda på. Ja, ni får plats där inne. Det är inga problem. När tänker ni fortsätta?

Viktor I morgon.

Gubben Upp för berget?

Viktor Ja.

Gubben Vi skulle gärna skicka någon att följa er, men ingen vill gå åt det hållet. Er fru kan stanna hos oss under tiden. Vi ska ta väl hand om henne.

Anna Jag och Viktor klättrar tillsammans.

Gubben (*tveksamt*) Det vore nog inte så lyckat. Det kan vara farligt för er där uppe, frun.

Anna Varför det?

Gubben (*lika tveksamt*) Det är farligt för kvinnor och flickor.

Anna Men det ser enkelt ut. Jag ser inga stup på vägen.

Gubben Det är inte det. Ett barn kan gå den vägen. Faran ligger i något helt annat.

Viktor Vad då?

Gubben (*nästan viskar*) De heliga.

Viktor Vad då för heliga? Är ni rädd för spöken? Är det andar eller någon sekt?

Gubben (*orolig, tittar från den ena till den andra*) Ni kan lugnt gå upp till Monte Veritá, herrn, men inte er fru. De kan ta henne. Här i byn är vi mycket rädda för dem, ty ett antal flickor har försvunnit dit upp och aldrig mer kommit tillbaka.

Viktor Vad är det för nonsens?

Anna Det är inte nonsens, Viktor. Det här är allvarligt. (*till gubben*) Jag har hört talas om ett kloster där uppe. Finns där en levande helig orden?

Gubben Ja, men ingen vet någonting om dem, ty ingen kommer levande därifrån.

Anna Utom gubbar och män.

Gubben Ja, men de släpps aldrig in.

Viktor Mystiskt.

Gubben Jag råder er att gå och lägga er och ta det lugnt och sova på saken. Förhoppningsvis har ni kommit på andra tankar i morgon. Se, det skymmer redan.

Anna Låt oss följa vår gamle väns råd, Viktor. Jag längtar efter den där varma mjölken.

Viktor Och osten.

Anna Ja.

Gubben (öppnar sin hydda) Var så goda. (De går in. Det mörknar.)

Scenbyte tillbaka till sjukhuset.

Viktor Vi sov gott hela natten. Det var världens friskaste luft. När jag vaknade på morgonen fullkomligt utvilad var vädret åter idealiskt. Vi hade inte kunnat få någon bättre bergsbestigardag. När jag vände mig om för att se om Anna var vaken var hon inte där. Hennes sovsäck var tom. Hon var borta. *(torkar en tår)*

Jag gick ut ur hyddan. Hon fanns ingenstans. Hon hade till och med lämnat matsäcken kvar. Hon hade inte tagit med sig någonting. Och hon hade ändå lovat mig, att vi skulle gå tillsammans! *(gråter)*

Scenbyte igen: tillbaka till byn.

Gubben (utanför, märker att något är på tok i hyddan) Vad står på, herrn? Har någonting hänt under natten? Har ni inte sovit gott? Saknar ni något?

Viktor (kommer ut) Hon är borta!

Gubben Er fru?

Viktor Ja. Har ni inte sett henne?

Gubben (anklagande) Jag varnade er för att låta henne gå ensam!

Viktor Men hon gick utan mig! Hon väckte mig inte! Hon bara gick!

Gubben Ni borde aldrig ha tillåtit det!

Viktor Jag ska nog hinna upp henne! Sedan kommer vi genast tillbaka strax efter middag.

Gubben Jag är rädd att det är för sent. Det har redan gått för långt.

Viktor Vad menar ni?

Gubben Har hon en gång gett sig iväg kommer hon fram till klostret, och då kommer hon aldrig tillbaka mera.

Viktor (upprörd) Vad menar ni?

Gubben Vad jag säger.

Viktor Vad är det här för trams? Vad är det för ett infernaliskt kloster? Kidnappar de folk mitt på ljusa dagen?

Gubben Det är värre än så. Min egen dotter försvann dit för mer än trettio år sedan. Ingen har sett henne efter det. Alltid då och då upptas någon ny jungfru eller dam i deras orden, och de har aldrig kommit tillbaka.

Viktor Vad är det då för en befängd orden?

Gubben Det är en märklig orden som tillhör Månen. De får sin kraft från månen, och de är som mäktigast vid fullmåne. Det råkade vara fullmåne i natt.

Viktor De odlar alltså ett slags mångalenskap?

Gubben Nej, det är värre än så. Det är makt det handlar om. De har alltid funnits, ingen vet hur länge, och då och då har det sipprat ut rykten om att de styr hela världens öden....

Viktor Jag måste dit och hämta min hustru.

Gubben Låt mig få sända en pojke med er. Han går inte ända fram, men han kan visa er vägen.

Viktor Bara jag kommer dit fortast möjligt.... Jag har inte råd att förlora mera tid på trams! Jag kom hit för att sporta med min hustru, inte för att spilla tid på att schackra med kidnappare från ett laglöst kloster!

(Gubben ser medlidande på honom och följer honom ut med en uppgiven gest.)

Scenbyte tillbaka till sjukhuset.)

Viktor Alla stirrade på oss när vi lämnade byn. Jag kunde känna getherdarnas och deras gummors blickar på mig från bakom buskar och mellan spjälor. Och pojken som visade vägen för mig gjorde det ytterst motvilligt.

Det var en svår väg att ta sig upp för. Det var stenigt och brant, och jag förbannade hela situationen. Allt hade varit lätt om bara hon hade varit med mig. Nu kändes det bara pinsamt och löjligt att behöva jaga henne.

Vi kom ovanför molnen, och högt ovanför oss såg vi för första gången den dubbla toppen. Berget har två toppar, som inte syns från marken. Den kluvna toppen är skarp och spektakulär, ett naturens under, och man blir inte klok på hur berget kan ha formats på det sättet. Min unge guide pekade mot toppen och sade: "Monte Veritá! Monte Veritá!" Och så sprang han därifrån tillbaka mot sin by och lämnade mig helt ensam.

Jag fortsatte vägen fram hur svårt det än var. Snart skulle jag inte kunna fortsätta längre, ty berget var kallt och blev brantare hela tiden. Till slut var jag bara något hundratal meter från topparna. Då såg jag det. Precis mellan de båda topparna låg det ett kloster. Det kan ha varit hur gammalt som helst. För att komma fram till det måste man gå över en tunn kam med stup på båda sidor om hundratals meter rakt ner. Men jag kom över och kom fram till klostret.

Det var omgivet av murar som var ointagliga. Jag fann ingen ingång, ingen öppen port, ingenting. Och hela det urgamla klostret verkade helt dött. Inte ett spår av liv.

Harry Det blir underligare och underligare.

Viktor Ja. Jag kunde ingenting göra. Så jag satte mig ner och väntade. Jag väntade hela dagen. Ingenting hände. Jag åt min matsäck. Solen bländade mig och stekte mig. Jag väntade för Annas skull. Men ingen Anna kom. Men jag vägrade ge upp. Jag vägrade gå med på att Anna var förlorad.

Jag satt där hela natten. Du vet hur det är uppe på berget flera tusen meter upp mitt i natten. Det är höjden av fasansfullhet. Jag var nästan död på morgonen. Då gick jag tillbaka till byn. Annars hade jag inte överlevt.

Harry Vad sade de i byn?

(Scenbyte igen. Tillbaka till byn.)

Gubben Jag ser honom nu. Han kommer tillbaka.

hustrun Då lever han åtminstone.

Gubben Men han är en förlorad man.

(Viktor kommer fram.)

Gubben Nå?

Viktor Är hon här?

Gubben Vem då?

Viktor Min hustru!

Gubben Nej. Vi beklagar.

Viktor (utschasad) Jag väntade vid klostret hela dagen igår. Jag väntade hela natten. Inget liv. Ingenting. Ingen har bott i det klostret på årtusenden. Hon måste ha störtat.

Gubben Nej, hon är där inne.

Viktor Det finns ingen där inne! Ingen kan leva där inne! Där finns bara frost och mörker och död! Klostret är övergivet! Dött!

Gubben Nej. De håller sig bara undan för besökare. De är otillgängliga. Det är alltid samma sak när någon försvinner. Alla tror att de är döda, men aldrig har man hittat ett enda lik. Ingen har någonsin störtat. De finns alla där inne. Men det är bara barn som kan träffa dem.

Viktor Barn?

Gubben Ja, barn går vilse dit ibland. *(till hustrun)* Hämta lilla Dorotea. *(Hustrun hämtar en ung flicka.)* Berätta för vår gäst vem du träffade vid klostret.

flickan Vi hade gått fel. Då sökte vi oss till klostret för att få hjälp. Världens vackraste dam kom ut och talade med oss. Hon var klädd helt i vitt och vacker som en ängel. Vi frågade om vi fick komma in, men hon sade att vi måste vänta tills vi blev tretton. Sedan fick vi gärna komma in.

Viktor Nonsens. Flickan fabulerar.

Gubben Visa halsbandet du fick, Dorotea.

flickan Titta här! (*tar fram sitt halsband under kragen*)

Viktor (synar halsbandet) Det har ni gjort själva.

Gubben Vi kan inte göra sådana konstverk. Vi är bara getherdar här. Se så väl slipade och skulpturala stenarna är, som om de skulpterats av en guldsmed. Vem kan göra ett sådant arbete? Ingen här i provinsen. Det kommer från Monte Verità.

Viktor Jag ska gå till rätta med det här! Jag ger inte upp så lätt! Finns det någon i klostret ska de öppna för mig! De kan inte behandla mig på det här sättet!

Gubben (suckar) Ni är inte den förste. Jag har själv tillbringat veckor där utanför i väntan på min dotter. En man satt där i tre månader utan resultat. De är för hemlighetsfulla för att kunna ge sig till känna för dödliga, utom för barn.

Viktor Jag ska tillbaka dit! Får jag stanna här en natt till?

Gubben Var så god. Hyddan är er för hur länge ni vill.

Viktor Tack. Det är bäst jag får något till livs. (*går in med gubben i hyddan*)
(*Scenbyte: Tillbaka till sjukhuset.*)

Viktor Jag vägrade tro på det. Jag sökte andra vägar till klostret. Det var som gubben sa. Det fanns bara en väg, och det var kammen över bråddjupet. Jag gick tillbaka. Jag väntade igen. Ingenting hände. Jag väntade ännu en natt och frös nästan ihjäl en gång till. Hela följande dag väntade jag. Solen brände ihjäl mig. Klockan blev fem strax före skymningen. Då var hon plötsligt där. Hon uppträdde på en hylla utanför klostret. Jag kunde inte nå henne, men jag kunde tala med henne.

Anna (uppträder högt uppe på en avsats, klädd helt i vitt med kortklippt hår)

Älskade Viktor, res hem. Du behöver inte oroa dig för mig mera.

Viktor Det var så överkligt. Det var som om ett medium eller ett andeväsen talade till mig. Men det var fullt verkligt. Det var hon själv.

Anna Jag har det bra här, käraste. Detta är inte dårskap eller magi eller hypnotism eller något annat sådant. De har skrämt upp dig nere i byn, och det är förståeligt. Men detta är starkare än allt annat. Jag måste alltid ha vetat att det existerade, och nu har jag hittat hem. Det tog många år, men jag är på säkra sidan nu. När män går i kloster och vi kvinnor låser in oss och blir nunnor gör det alltid ont i de anhörigas hjärtan, men de kommer över det. De lär sig leva med det, i synnerhet när de förstår att den invigda har det bra. Jag vill bara att du ska förstå, Viktor.

Viktor Menar du att du tänker stanna där resten av livet, skrek jag upp till henne.

Anna (vänligt leende) Ja, Viktor, det existerar inget annat liv för mig längre. Res hem med dig till ditt eget liv, ta hand om din egendom och gift om dig om du vill och skaffa dig arvingar – det är ju det du vill. Var lycklig, och tänk på mig som om jag var i paradiset. Ty jag skulle hellre slunga mig ut för tusen meter ner i avgrunden nedanför mig här än återvända till den timliga världen härifrån Monte Verità.

Viktor Och det strålade liksom om henne. Jag har aldrig sett något liknande förut. Du känner till kapitlet i evangeliet där Jesus förklaras och visar sig tillsammans med Moses och Elias. Det var någonting liknande med henne. Hon var förklarad. Har du allt vad du behöver? frågade jag. Mat, kläder, filter? Hon bara log tillbaka och sade att hon inom murarna hade allt vad hon någonsin skulle behöva. Jag lovade att komma tillbaka varje år och besöka henne. Hon sade att hon inte mer skulle kunna

visa sig för mig. Det vore för mig som att lägga blommor på en grav. Det ville hon bespara mig.

Skymningen kom. Jag såg henne inte mera. Hon var försvunnen. Åter var klostrets murar tillslutna, och intet liv spordes mera. Det var som om det alltid hade varit dött. Jag hade ingenting annat att göra än att förtvivlad stappla ner igen till byn. Jag grät som ett barn hela vägen. Det var mitt livs första, största, enda och fullkomligt förintande nederlag. Jag klarade det inte. De fick sedan bära mig från byn ner i dalen. Därifrån transporterades jag vidare hit. Jag var helt från mina sinnen i veckor.

Harry Inte konstigt, Viktor, med ett sådant trauma. Men Anna lever. Jag tror nog att vi får uppleva henne igen.

Viktor Tror du?

Harry Och jag ska besöka dig regelbundet tills du blir frisk och utskriven. Nästa gång du reser till Monte Verità följer jag med dig.

Viktor (klappar hans hand) Gamle gosse! Vi ska gå till rätta med det där klostret!

Harry Förr eller senare!

Viktor Jag känner mig redan starkare.

Harry Du ska bli helt som förr, Viktor, och vi ska upp för vilka berg som helst i världen.

Viktor Jag vill gärna ta itu med Monte Verità först.

Harry Jag också.

Scen 3. Serveringen.

Harry kommer in, sätter sig vid sitt vanliga bord och läser en tidning.

Harry (till kyparen) Te, tack. Det vanliga. (*Kyparen går. Snart ankommer Rudolf.*)

Rudolf Harry! Det var evigheter sedan!

Harry Det är det alltid.

Rudolf Vad nytt från stora världen? (*slår sig ner*)

Harry Det gamla vanliga. Och du har tur som vanligt. Jag ska strax återvända till Amerika.

Rudolf Det ante mig. Det var därför jag fick för mig att komma hit.

Harry Hur är det själv?

Rudolf Som vanligt. Du vet. (*mer dämpad*) Och hur är det med patienten?

Harry Han är ute och på väg tillbaka till sitt vanliga liv. Men han gifter inte om sig. Han har skrivit över sitt gods på en systerson.

Rudolf Och hur var det egentligen med hustrun?

Harry Ja, det är det som är frågan. Hon sitter fast i ett kloster högt uppe i bergen. Hon verkar vara helt förlorad för denna världen. Men Viktor reser dit troget en gång i året och väntar utanför klostret tills han får något livstecken. Varje gång får han vänta länge. Senast gav han upp och lämnade ett brev. Till sin häpnad fick han ett svar. Svaret levererades i form av en stentavla med inskription.

Rudolf Det är ju som de tio budorden!

Harry Ja, något ditåt. Hon meddelade bara att hon mådde bra och att Viktor inte skulle bekymra sig och inte komma tillbaka dit mera. Det gamla vanliga. Men oss emellan sagt tvivlar jag på att hon själv hade skrivit det. Någon annan kan mycket väl ha inrstat meddelandet i hennes ställe.

Rudolf Tror du det?

Harry Jag misstänker det.

Rudolf Så hon är kanske död eller borta?

Harry Hon kan vara var som helst och vad som helst.
Rudolf Tänker du rota i saken?
Harry Nej. Jag far till Amerika nu. Det kanske dröjer innan jag kommer tillbaka. 20 år eller så.
Rudolf Håller du kontakten?
Harry Givetvis. Med både dig och Viktor.
Rudolf Vi ses, Harry. (*går*)
Harry Fortfarande har han alltid lika bråttom. (*får sitt te och fortsätter att läsa tidningen.*)

Akt III scen 1. Ett värdshus i bergen.

(*En bybo kommer in.*)

värden Något nytt?
bybon Goda nyheter. Undsättningen har kommit. Alla har klarat sig.
en gäst Det var då för väl!
värden Det betyder att nyheten är över. Nu händer det ingenting mer i den här avkroken av världen.
bybon Men du kan ju inte ha flygplansolyckor här i närheten jämt, Manuel.
värden Nej, en var illa nog. Vem vill ha hela världens uppmärksamhet på sig i onödan?
gästen Men det var ändå ett stycke härifrån.
bybon Men ändå i närheten.
värden Sak samma. Huvudsaken är att alla passagerarna har klarat sig. Och hoppas att det aldrig händer igen att ett flygplan nödlandar här i bergen.
gästen Ja, det är bäst så.
bybon Måtte de navigera rätt i fortsättningen – för allas bästa.
värden Får jag bjuda på ett glas? För att fira den lyckliga utgången?
bybon Gärna det.
gästen Du är alltid lika generös, Manuel.
värden (*häller upp*) Mot folk jag känner och litar på. Skål!
gästen Botten upp!
bybon Hej! (*De dricker. Harry kommer in.*)
Harry Kan man få hyra ett rum här?
värden Gärna det. Var kommer du ifrån?
Harry Jag kommer faktiskt från planet som kraschlandade. Jag var en av passagerarna.
värden Vad gör du här då? Borde du inte vara på väg härifrån med de andra?
Harry Jag beslöt att se mig omkring lite. Jag brukade idka bergsbestigning som ung och fick lust på att testa några berg här omkring.
värden Det är sent på säsongen.
Harry Men inte för sent, hoppas jag?
bybon Det är få som kommer hit för att klättra i berg. Vi är knappast vana vid turister.
Harry Jag hoppas det går bra ändå.
värden Vad är du ute efter?
Harry Monte Veritá. (*Alla baxnar.*)
värden (*hämtar sig*) Vad sa du?
Harry Någon sade mig att berget med den klivna toppen heter Monte Veritá.

gästen Det är riktigt. Men det är inget berg för bergsbestigare.
 Harry Jag har hört talas om berget förut. Två vänner till mig brukade bestiga det för 20 år sen. Kunde de, så kan jag.
 värden Ni kan inte få med er någon vägvisare dit.
 Harry Men där finns väl en by inte långt från toppen, och dit går det väl en väg?
 värden Ja, till byn men inte längre.
 Harry Jag kan nog klara mig själv från byn till klostret även utan väg. (*De baxnar igen.*)
 värden Vad vill ni här egentligen?
 Harry Det ska jag tala om för er. I tjugo år har jag arbetat i Amerika. För tjugo år sedan försvann en god väns hustru där uppe. Jag har själv aldrig varit här tidigare. Men när det plan man färdas med råkar störta med just det berget inom synhåll så är det någon mening med den störtningen. Och jag tänkte nu lösa mysteriet med Monte Veritá, eftersom jag råkar vara placerad här mot min vilja.
 bybon Ni är modig. Det är farligt att gå dit.
 gästen Nyligen försvann det en flicka igen dit upp. Hon hade drömt om Monte Veritá och mumlat om det i drömmen innan.
 värden Stämningen är inte god här just nu. Man diskuterar att gå dit upp, förstöra klostret och upplösa orden.
 Harry Alltså finns det en orden.
 bybon Ja, det sägs så. Ingen vet säkert.
 Harry Vore det inte värt att ta reda på saken först?
 gästen Ingen av oss har någon aning om vad det är med den där platsen, för det är bara kvinnor som kan begripa något av det.
 Harry Och barn, har jag hört.
 gästen Bara flickor i så fall.
 bybon Därför är det riskfritt för oss män att gå upp dit, ty vi finner aldrig någonting. Vi finner bara tysta döda ruiner där, och det är allt vad alla män finner där. Men för kvinnor och flickor är det livsfarligt, för de bara försvinner och hörs aldrig av mera.
 värden Ni gör därför klokast i att vända hem, främling. Ni har ingenting där att hämta. Det är inte ens någon turistattraktion. Det är bara kalla hårda berg och stenar, döda ruiner, is och snö och en allt förintande sol.
 Harry Jag vet. Jag tar risken. Alltid når jag fram till byn där uppe åtminstone.
 värden Ingen kommer att hjälpa eller uppmuntra er.
 Harry Tack, jag är tillräckligt motiverad redan.
 värden Skyll er själv. Önskar ni något?
 Harry Tack, gärna en kopp te.
 värden Det kan vi alltid ordna. Socker eller mjölk?
 Harry Tack, bara mjölk.
 hustrun(*s röst från köket*) Mjölken är slut.
 värden Då får jag väl gå och hämta då.
 Harry Jag vore tacksam.
 värden Jag måste ändå hämta andra saker samtidigt. (*går*)
 bybon Lycka till, min herre.
 Harry Tack.
 gästen Men vänta er inte något. (*De går. Harry blir ensam. In kommer en flicka.*)
 Harry Vems flicka är du?
 flickan Pappas.
 Harry Och vem är pappa?

flickan Han som äger stället här. Vem är ni?
Harry En turist. Jag ämnar bestiga Monte Veritá.
flickan Det är farligt.
Harry Jag vet. Har du varit där?
flickan Absolut inte. Jag har aldrig fått lämna dalen.
Harry Är du rädd för Monte Veritá?
flickan Nej, men det är förbjudet ämne för oss att diskutera.
Harry I Amerika diskuteras inga ämnen så livligt och gärna som allt som är förbjudet.
flickan (ler)
Harry Säkert viskar du med dina väninnor om Monte Veritá.
flickan Jo, men bara tyst. Vi vågar inte tala öppet om det. Helt nyligen skulle en min väninna gifta sig. En dag gick hon bort och kom inte tillbaka. Vi tror hon gick till Monte Veritá.
Harry I stället för att gifta sig?
flickan Det vet vi ingenting om.
Harry Ingen såg vart hon gick?
flickan Nej, för hon gick mitt i natten.
Harry Var det fullmåne?
flickan (tänker efter) Jo, det kan det nog ha varit.
Harry Vad är det som drar folk till Monte Veritá? Måste inte livet där vara hårt och grymt, kallt och omänskligt?
flickan Inte för dem som är kallade. De förblir unga för alltid.
Harry Är det det som är fascinationen?
flickan Fråga mig inte. Jag vet ingenting.
Harry Folk blir alltså inte gamla där?
flickan Nej.
Harry Hur vet man det, om ingen har sett dem?
flickan Det är vad man tror. Det är därför de är så hatade och fruktade, för alla avundas dem. De förvaltar livets hemlighet där vid Monte Veritá.
Harry Jag förstår. Och du själv? Känner du dig kallad?
flickan (ser ner) Nej, jag är inte värdig. Man måste bli mogen först, och det kanske man aldrig blir. (med lägre röst men mera intensivt) Och nu kanske det blir bråk. Några härifrån dalen har gått upp till byn där uppe för att få dem med sig i en attack mot klostret. Efter det sista försvinnandet har några blivit som galna och känner bara för att förstöra.
Harry Ja, det vill män med sådant som de inte begriper.
(Värden kommer in.)
värden Nu kan ni äntligen få ert te.
Harry Det tackar jag för.
värden (till flickan) Gå ut i köket, flicka! (Hon går.) Ni har väl inte diskuterat Monte Veritá med henne?
Harry Nej, men hon nämnde något om lynchstämningen här.
värden Den laddar upp sig. Jag råder er att fara hem.
Harry Tack, jag går upp till Monte Veritá i morgon bitti och kan bli borta i några dagar.
värden Då behöver ni vila i natt.
Harry Ja, det behöver jag.
värden Tur att det inte är fullmåne. (går ut i köket)

Harry (*ensam*) Fullmånen kommer förr eller senare tillbaka, min bästa herre, och ingenting kan hindra den från att träda i kraft.

(*dricker sitt te.*)

Scen 2. Byn.

(*Den verkar förfallen och delvis öde. Vissa hyddor har kollapsat, andra är tydligt förseglade och övergivna.*)

En pojke kommer in, går till en hydda, knackar och öppnar, gör ivrigt tecken om att någon kommer. Ut från hyddan kommer en medelålders halvidiot. Båda stirrar mot punkten varifrån Harry småningom inträder med sin vandringsstav.).

pojken Är ni doktorn som skulle komma?

Harry Jag är ingen doktor. Jag är en främling som söker nattlogi. Kunde jag få stanna här över natten?

pojken Vi har en väldigt sjuk människa här. Vi vet inte vad vi ska göra med honom. De lovade oss att skicka en doktor från dalen. Har ni inte sett någon?

Harry Jag beklagar. Jag startade tidigt i morse, och jag har inte sett någon annan på hela dagen. Vem är det som är sjuk? Är det ett barn?

den äldre Nej, vi har inga barn här.

Harry Det enda jag har är litet aspirin och första hjälpen. Kanske det kan hjälpa?

den äldre Det är bäst ni kommer in och kollar läget själv.

(*Pojken visar vägen in. Harry går in.*)

Scenbyte. Det inre av hyddan.

En man ligger utsträckt i halvdunklet. Harry böjer sig ner för att se honom. Mannen öppnar ögonen och vänder på huvudet mot Harry. Han griper Harrys hand.

Viktor (*mycket åldrad*) Harry! Tack gode Gud!

Harry Viktor! Av alla människor.... (*blir som bedövad*)

Viktor (*till pojken och den äldre*) Det här är en gammal vän till mig. Vi har känt varandra sedan vi gick i skolan! Och han råkar komma förbi just nu....

Harry (*har hastigt undersökt Viktor*) Du är svårt sjuk, Viktor. Hur länge har du legat här?

Viktor Nästan fem dagar. Jag är inte så ung längre, Harry. Jag springer inte i bergen som en stenget mera. (*hostar något men hämtar sig*) Men du tycks ha klarat dig bra. Du är nästan oförändrad. Har du lyckats med karriären i staterna?

Harry Någorlunda. Och så fort jag färdas hemåt efter 20 år hamnar jag här. Varför har du inte hört av dig?

Viktor Jag kapade förtöjningarna och gav mig iväg. Jag har bott nästan som en eremit i en liten fiskarby. Men vad har du där i handen?

Harry Bara aspirin. Det är det enda jag har, och det är inte vad du behöver. Vad du behöver är att snabbt få komma ner i dalen. Jag föreslår att jag ligger över här hos dig, och genast i morgon bitti tar vi oss ner.

Viktor Det är ingen idé. Jag är färdig. Jag vet det.

Harry Nonsens. Du behöver en riktig läkare och riktig vård. Det kan du inte få här.

Viktor Bry dig inte om mig. En annan här är viktigare.

Harry Vem då?

Viktor Anna. Hon är fortfarande här i klostret. Varje år har jag kommit tillbaka hit till samma dag och lämnat brev åt henne, och hon har alltid svarat med en kortfattad stentavla men aldrig visat sig.

Harry Varje år i tjugo år?

Viktor Ja. Jag älskade henne. Hur kunde jag då svika henne? Det var självklart att jag alltid måste vara henne trogen. Jag har sparat alla hennes små stentavlor. Jag har forskat i hennes orden. Det är en urgammal sekt sedan före kristendomen. Den har alltid funnits och haft sina fristäder längst bort bland bergen helst vid de allra otillgängligaste och mest förbjudande topparna så högt upp som möjligt. I forntiden stod alla bergsfolk i kontakt med varandra, och det här klostret är kanske den enda relikten som återstår av kanske världens äldsta kultur.

Harry Är det en sorts månkult?

Viktor Ja, det är det. Fullmånen ger dem evig ungdom och evigt liv under de rätta formerna. De gamla druiderna och kelterna kände till samma kultur.

Harry Du tror på möjligheten av detta Shangri-La själv?

Viktor Alla barn här gör det, alltså de få som finns kvar. Nu bränner törsten igen. *(sträcker sig efter ett vattenkrus.)*

Harry Dessa aspirintabletter hjälper bara om du har feber, och de kan också hjälpa dig att sova. Vill du ha några?

Viktor Jag kan ju prova. *(tar några och sväljer med vattnet.)*

Harry Finns det inga kvinnor här?

Viktor Nej, de har alla gett sig av med alla barnen. Här är väl bara tjugo människor kvar i byn.

Harry Varför gav de sig av?

Viktor Det är något lurtt på gång. De gav sig av strax innan jag kom hit. Men dessa båda gossar skall väl ta hand om dig. Den äldre är sonen till den gamle mannen jag kände som bodde här, och den lille hjälper honom. *(hostar förfärligt.)*

Harry Det är bäst att du försöker sova, Viktor. Jag ska inte anstränga dig mera.

Viktor Ligger du här i natt?

Harry Jag ligger här bredvid dig.

Viktor Då kan jag säkert sova. *(vänder sig om och somnar in.)*

pojken (till Harry) Kan han bli bättre?

Harry Ja, jag tror det, om jag bara kan få hjälp med att bära ner honom till en läkare i dalen.

pojken Jag ska hjälpa dig, och jag kan skaffa två andra. Men vi måste ge oss av i morgon. Sedan kan det bli svårt.

Harry Varför det?

pojken Det kommer folk från dalen hit i övermorgon, och jag och min vän ska följa med dem.

Harry Vart då? Vad skall ni göra?

pojken (undvikande) Jag vet inte. *(smiter ut.)*

Viktor Vad sade pojken?

Harry Han väntar någon expedition till i övermorgon.

Viktor (vänder sig rätt) Hit kommer aldrig någon expedition. Det är något lurtt på gång. Jag tycker inte om det.

Harry I dalen hörde jag nämnas om en flicka som försvunnit.

Viktor Då är det det. De är arga. De vill hämnas. De vill anfalla klostret och kanske förstöra det. Du måste gå dit i morgon, Harry, och varna dem. Du måste varna Anna.

Harry (handfallen) Hur ska det gå till?

Viktor Jag ska skissera upp en karta åt dig. Sedan måste du lämna ett brev. Jag ska skriva ett brev till henne också. Det är märkligt att du skulle komma hit just nu. Det måste vara Anna med sin kraft som har fört hit dig.

Harry Eller min bergssjuka.

Viktor Är det inte samma sak? – Sedan lämnar du brevet i muren där det finns en glugg. Sedan måste du gå därifrån och vänta. Efter två-tre timmar kan du gå tillbaka, och då ligger där ett svar. Jag ska skriva i mitt brev att du har dykt upp. Kanske hon vill tala personligen med dig.

Harry Ansträng dig inte, Viktor. Det är bäst att du får sova.

Viktor Tror du jag kan sova med någonting ofullbordat omkring mig när jag kan rädda liv? Du måste starta omedelbart när det ljusnar, så att du sedan har dagen på dig där. Bered dig på en lång väntan. (*skriver hastigt ett brev*) Hon vet hur högt jag älskar henne. Därför blir alltid mina brev väl mottagna. Men de måste bli varnade i tid för den stora faran. Här är brevet. (*räcker över det.*) Må alla tänkbara goda makter vara med dig i morgon.

Harry Och med dig.

Viktor Ett människoliv som mitt betyder ingenting. Det är idén och kulturen och det eviga livet som måste räddas.

Harry Din trohet är hjärtskärande, Viktor. Hon svek dig för en sekt. Du hade ingen anledning att vara henne trogen.

Viktor Men jag älskade henne. Och även om det är en sekt, har den inte rätt att få överleva? Hon har rätt att ge sitt liv för sekten om hon vill det, och jag har rätt att ge mitt liv för henne om jag vill det. Och om jag ger mitt liv för henne kanske jag räddar hennes sekt och världens äldsta levande kulturform. De kanske har världens öde i sin hand? Jag kanske räddar hela världen! Det vet vi inte.

Harry Nåväl, Harry. Jag ska ta ditt brev i morgon och gå dit och göra mitt bästa, bara du sover nu.

Viktor Jag ska försöka, Harry.

Harry Du kan vara lugn. På ett eller annat sätt skall jag lyckas i morgon tack vare dig.

Viktor Tack, Harry. (*vänder sig bort och somnar.*)

Harry (läser brevet) Min egen evigt älskade... Jag har aldrig älskat dig mer än nu. Farväl, kära älskade... Varför blir sentimentalitet alltid så löjlig när den är äkta, när den i själva verket är så vacker?

(*börjar själv förbereda sig för natten. Ljuset släcks.*)

Akt IV scen 1.

Mörker.

(*Man hör slutligen Harry stöna och flåsa av ansträngning i mörkret.*)

Harry (utan att synas) Förbannade moln! Det är det värsta man kan råka ut för på berget: molnbankar och dimma! Fan vad det är kallt! Nu fattas det bara att det blir minusgrader också! Och jag kan inte återvända, för jag kan inte se ett jävla smack! (*Han tändar en cigarett. Minimal spotlight på honom.*) Jag måste vara nära topparna nu. Men hela den förbannade dagen har gått åt till att irra omkring i dimman! Och nu blir det natt, och jag kan inte vända neråt. Ja, man får väl sitta här och frysa hela natten. (*slår sig ner och huttrar. Reser sig snart igen.*) Fast det är det sämsta man kan göra. Men vänta, skulle det inte bli fullmåne i natt? Då kanske molnen skingras. Uppe i bergen är det aldrig molnigt vid fullmåne. (*Gradvis träder fullmånens fram. Ett spökligt blåaktigt sken sprids över scenen. Fantastiska bergskonturer blir långsamt skönjbara.*) Jag är här! Jag är framme! Jag ser de båda topparna! Hur kan ett berg vara så vackert? Jag har tur trots allt, men detta är mera magi än skicklighet. (*går närmare*

berget. Klostret avtecknar sig. Så dyker det plötsligt upp vitklädda gestalter överallt ovanför honom, kortklippta med blickarna mot månen, som de höjer sina armar mot.)

Kören O Måne, kvinnlighetens innersta väsen, du ljus som lyser i mörkret, ge oss det liv som mänskligheten förnekar och vägrar tro på som är evigt.

körledarinnan Systrar, öppna era hjärtan för ljuset som strålar i mörkret och upplåt era själar för det eviga livets sanning och ljus!

Kören Vi är öppnade för evigt inför ljusets mysterium som alltid övervinner mörkret.

körledarinnan Hell dig, du gudomliga ljus, som strålar över onda och goda, men som endast de goda förmår att ta vara på och förmera.

Kören Inför det eviga ljuset försvinner alla mänskliga dåskaper och svagheter, och kvar blir endast vishet och evighet fri från allt mörker.

körledarinnan Stråla över världen! Uppfyll människorna med ditt ljus! Föröka livet i all naturen, och giv hälsa och friskhet åt allting levande!

Kören Endast ljuset lever, ty mörkret är en lögn, och döden är liksom natten endast ett övergående sovande tillstånd.

körledarinnan Upplys alla levande sinnen med din visdom, och låt den komma alla dem till del som vet vad som är rätt och gör det!

Kören Må världen ledas bort från förstörelsens och barbariets mörker till förnuftets ljus och den konstruktiva strävans eviga vishet och förkovran.

körledarinnan Sprid livet! Må allt som föds vara heligt!

Kören Må döden vara död och endast livet leva.

körledarinnan Systrar, uppstäm hymnen!

(Kvinnlig körsång utan ord och utan melodi och rytm men ytterst harmoniskt.)

Harry Märkliga vibrationer väcks till liv i mitt hjärta inför denna euforiska stämning. Har jag inte hört den översteprästinns röst förut?

körledarinnan Systrar, vi har en gäst ibland oss. Låt mig få tala med honom.

(Hela kören försvinner. Endast körledarinnan blir kvar och vänder sig mot Harry.)

körledarinnan Det tog lång tid för dig att komma hit, Harry.

Harry Anna! Det är du!

Anna Tjugosex år har gått, Harry, men det är fortfarande jag.

Harry (överväldigad) Detta är för mycket! *(faller ner på knä)*

Anna Nej, det är för litet. Res dig upp, Harry. Berget är för hårt för dina mjuka knän. Varför tog det så lång tid för dig?

Harry (reser sig, skakande) Jag hade så mycket att göra....

Anna Prat! Du hade stängt in din själ och ditt sinne. Därför fick jag aldrig någon kontakt med dig hur jag än försökte. Du var låst i din karriär.

Harry Var det du som fick mig hit till slut?

Anna Jag visste du skulle komma förr eller senare.

Harry Viktor ligger döende i en hydda där nere i byn.

Anna Jag vet. Han har legat där i en vecka.

Harry Och du går inte ner och besöker honom?

Anna Vår enda plikt mot livet är att följa naturen. Viktor följer bara naturens väg, och jag kan inte ändra den vägen.

Harry Han älskar dig fortfarande.

Anna Jag vet. Men det var du av er båda som förstod mig. Jag visste att vi sökte efter samma sak.

Harry Men endast du vågade ta steget fullt ut. Jag var alltid feg. Om jag följt med er när ni första gången reste hit till Monte Verità hade du aldrig fått ge dig iväg ensam upp på berget. Jag hade hållit kvar dig eller följt med dig.

Anna Varför följde du inte med mig då? Men i din klentrogenhet föredrog du att varken följa med eller hålla kvar mig.

Harry Jag ville inte gå mellan dig och Viktor.

Anna Men nu har du följt mig hit, och Viktor ligger döende. Vad tänker du göra nu? Hålla kvar mig eller följa mig?

Harry Jag kom hit för att varna er. Byborna är arga för att en flicka försvunnit hit upp nu igen. De skall komma hit i morgon och kanske förstöra ert kloster och ert liv.

Anna Vi vet. Ingenting är nytt under månen. Det har hänt många gånger förut. *(ropar)* Magda! Kom! *(En flicka i vitt träder fram till Anna. Hon har sitt långa hår kvar.)* Du vet vad som gäller, mitt barn. Ännu kan du återvända till byn och till ditt bröllop. Vill du gå tillbaka, eller vill du stanna här på Monte Veritá?

flickan Jag vill stanna här och bli en av er.

Anna Din vilja är din lag. Ingen kan motsätta sig den. Så vare du då befriad från alla dina kvinnliga plikter. *(Anna klipper raskt av håret på Magda, som blir stubbad.)* Nu är du en av oss så länge du behagar.

flickan Må det vara för evigt.

Anna Din vilja är din lag. Ske din vilja. *(omfamnar Magda och skickar leende bort henne.)*

Harry Ni verkar vara mycket lyckliga här.

Anna Vi är i harmoni med naturen. Det är allt.

Harry Men varför bara kvinnor?

Anna Kvinnorna representerar livet. Endast kvinnorna föder liv. Männerna representerar döden. De bara lider, och mest av allt lider de av sin drift, som de gör vad som helst för att släcka, och enda sättet för dem att släcka den är att kränka oss kvinnor. Ett samlag för oss är döden, men vi övervinner dödens kränkning med att alstra liv. Vi är alla jungfrur här uppe, och därför kan vi förvalta det eviga livet. Därför har jungfrun alltid dyrkats, från Artemis och Athena till den heliga jungfrumodern, ty instinktivt har människorna alltid känt att livets innersta okränkbarhet förvaltas av en jungfru. Ingen kan kränka oss ens om de försöker.

Harry Och ni lever verkligen för evigt?

Anna Tro det den som vill. Vi begär inte av dödliga män att de skall tro det omöjliga. Men åtminstone vår kontinuitet är lika evig och okränkbar som själva livet.

Harry (ödmjukt) Får jag stanna här hos dig?

Anna Nej, min vän, du måste återvända till de dödliga. Var hos Viktor i hans svåra övergångsögonblick. När han lämnat sitt jordiska liv skall han se allting klart och förenas med mig om han vill. Men din mission är bland de dödliga. Var vår Orfeus och återvänd till den dödliga världen i återvändsgränden och sjung för dem om oss och Monte Veritá, så att de kanske återvänder till livet.

Harry Det finns ett annat Monte Veritá i södra Schweiz nära Ascona....

Anna En fjärran avläggare till oss. Vi finns överallt. Oroa dig inte för oss. Låt byborna komma och förstöra vårt kloster om de tycker det är roligt. Sådant kommer oss inte vid. Vi kommer alltid tillbaka och kommer alltid att finnas. Se, morgonrodnaden är på väg. Din plats är nu hos Viktor och bland de dödliga. Farväl, min vän. Och tack för att du äntligen kom. *(Anna försvinner.)*

Harry Var det sanning eller var det en dröm? En nattlig hallucination ensam uppe i bergen nära döden? Nej, vi befinner oss på Monte Veritá, på sanningens berg, och här finns inga lögnar. Här finns bara det nakna livet i dess naknaste sanning. Anna har rätt. Jag måste ner till Viktor. *(ger sig av medan det dagas allt mera, men solen har inte gått upp ännu: fullmånens magi dröjer ännu kvar.)*

Akt V scen 1. Hyddan.
Den äldre hos den döende Viktor.

Viktor Han har varit borta länge nu.
den äldre Vi tror att han är på väg hit nu. Det kommer en vandrare hit från berget.
Viktor Då är det han. Då har han klarat det.
pojken (*kommer in*) Han är på väg tillbaka! Han är här!
Viktor Ja, jag hörde det. Han hinner precis i tid. Har alla byborna kommit?
pojken Flera hundra beväpnade med gevär och hundar har kommit hit från dalen. De är otåliga att få ge sig iväg till klostret.
Viktor Be dem hålla sig tills jag är död och har fått tala med min vän.
(Pojken går ut. Harry kommer in.)
Harry Viktor! De sade att du redan var död.
Viktor Jag väntade på dig, min gosse. Jag brukar hålla ord.
Harry (*sätter sig på golvet nära invid honom*) Allt är väl med henne. Hon ber dig att inte bekymra dig.
Viktor Det är vad hon alltid har meddelat. Fick du träffa henne?
Harry Ja.
Viktor Det fick aldrig jag. Och jag var gift med henne. Var det därför?
Harry Ja.
Viktor Det är för sent att bli svartsjuk nu. (*Pojken kommer in.*)
pojken De väntar bara på ett ord från er.
Viktor Be deras ledare komma in till mig. (*Pojken går.*)
Harry Vad tänker du säga till honom?
Viktor Precis som det är. Du behöver bara bekräfta.
(Pojken kommer in med värdshusvärden.)
värden Är kusten klar? Männen är otåliga.
Viktor Min vän, be dem att inte hetsa upp sig i onödan. I tjugosex år har jag rest hit årligen och gått upp till Monte Veritá. Jag vet inte hur många nätter jag har tillbringat där uppe i krampaktiga försök att frysa ihjäl där utan att lyckas. Där finns bara is och kyla och ett naket kallt berg. Det är hela Monte Veritá. Där finns ingenting. Den gamla klosterruinen är död och har alltid varit död. Under mina tjugosex årliga besök har jag aldrig sett en tillstymmelse till liv där. Min vän här kommer just nu därifrån och kan bekräfta att vad jag säger är sant. Eller hur, Harry?
Harry Ja.
Viktor Så det är bäst att ni inte besvärar er i onödan utan återvänder hem innan några av er där uppe kanske störtar ut för en ravin eller råkar ut för ett bergsskred. Berg skall man ha respekt för. De är inte att leka med.
värden (*till Harry*) Ni har just varit där uppe? Och allt var dött? Det var bara döda ruiner?
Harry Ja.
värden Jag ska tala med männen. Det är onödigt att göra något dumt. (*avlägsnar sig.*)
Viktor (*till Harry*) Ingenting kan vara så levande som döda ruiner.
Harry Jag börjar tro att du lärt dig en hel del av Anna och Monte Veritá.
Viktor Jag har åtminstone äntligen lärt mig den rätta respekten för bergen.
pojken (*kommer in*) Byborna ger sig av! De vågar inte gå upp för berget!
Viktor Har jag räddat henne, Harry?
Harry Det ser så ut. Och många andra med henne – kanske själva evigheten.
Viktor Då kan jag dö lugn. Jag kom aldrig vid henne, Harry.

Harry Jag vet. Inte jag heller.
Viktor Men vi älskade henne båda.
Harry Hon var för oss båda den enda kvinnan i världen.
Viktor Tack, Harry. *(tar hans hand. Harry fattar den.)*
Harry Alltid till din tjänst, Viktor. *(Viktor är död.)* Viktor! Viktor! *(klappar handen, försöker väcka honom till liv, men det går inte.)*
den äldre (kommer fram, ser på den dödes ögon, sluter dem) Han är död.
Harry Monte Veritá har krävt sitt första och sista offer. Han dog för dess sanning med att ljuga om den.
den äldre Men ingen utom vi vet det.
Harry Kan det stanna oss emellan? *(De sätter båda fingret för munnen. Pojken deltar. De skakar hand i tyst överenskommelse.)*
den äldre Kommer ni att gå upp till Monte Veritá fler gånger?
Harry Nej, jag kommer att lämna det i fred och se till att världen gör det samma. Mitt liv är bland de dödliga.
den äldre (skakar hans hand) Välkommen tillbaka ändå, när ni känner för det.

Ridå.

(Virhamn, 11-14.6.2000)